

Transportstyrelsen
601 73 Norrköping

Datum 2010-04-07
Dnr 32-2009-0205

Transportstyrelsens årsredovisning 2009

Rikskontrollen har granskat Transportstyrelsens (TS) årsredovisning, daterad 2009-02-18. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Rikskontrollen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa ledningens uppmärksamhet på nedanstående.

Rikskontrollen önskar information senast 2010-05-10 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Intern styrning och kontroll

Transportstyrelsens generaldirektör (GD) har, i enlighet med 2 kap. 8 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, i årsredovisningen för 2009 gjort en bedömning av den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. GD bedömer att den interna styrningen och kontrollen i myndigheten är betryggande. Rikskontrollen bedömer utifrån genomförd granskning att GD i allt väsentligt haft ett underlag som medgivit denna bedömning.

Brister i införande av process för intern styrning och kontroll

Eftersom TS omfattas av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll (FISK) ska myndigheten införa en process för riskanalys, kontrollåtgärder, uppföljning och dokumentation av den interna styrningen och kontrollen i myndigheten. Processen för intern styrning och kontroll bör inte vara en process avskild från myndighetens processer i övrigt utan integreras i verksamhetsprocesserna. Stöd för införandet av processen finns bland annat i ESV:s handledning om intern styrning och kontroll (ESV 2009:38). TS har under 2009 påbörjat införandet av en sådan process. Arbetet kom dock igång sent under året och omfattande arbete kvarstår innan processen kan anses vara fullt integrerad i verksamheten.

TS har under 2009 identifierat risker som utgör ett hot mot att myndigheten ska uppnå önskat resultat samt bedömt sannolikheten och konsekvensen för dessa risker. TS har däremot inte beslutat om hanteringen av identifierade risker, om de ska accepteras, begränsas, delas eller elimineras.

Den riskanalys som TS tagit fram är inte enhetligt strukturerad för hela verksamheten. Risker har definierats med olika perspektiv och värderingen

av dem är olikartad för liknande risker inom olika avdelningar. En stor del av riskerna är relaterade till personalfrågor.

Vidare förefaller vissa riskvärden enligt Riksrevisionens uppfattning som mindre rimliga så som de är formulerade i riskanalysen. Framst gäller detta för några risker med mycket höga värden, men även för vissa lågt värderade. Exempelvis bedöms riskvärdet för två risker relaterade till ineffektivitet i verksamheten inom luftfart respektive Trafikregistret till 16. Ett exempel på lågt värderad risk är ekonomisk planering och rapportering som värderas till 2. Om riskvärderingarna inte är enhetliga och realistiska finns risk för att fokus och resurser för åtgärder inte läggs på de risker som skulle innebära störst konsekvenser för TS:s verksamhet.

Sammantaget innebär detta på att det finns ett behov av en översyn och genomgång av den riskanalys som hittills tagits fram för att ensa bedömningar och tydliggöra vilka typer av risker som är viktigast ur ett internkontrollperspektiv.

De två efterföljande stegen i FISK-processen, att identifiera kontrollåtgärder samt genomföra uppföljning av genomförda kontrollåtgärder, har ännu inte införts av TS. Det är också viktigt att TS framöver löpande uppdaterar sin riskanalys. Då FISK inte ska innebära en separat process kan uppföljning av risker för en avdelning exempelvis göras i samband med den tertial-uppföljning som redan genomförs inom myndigheten.

Regeringen har beslutat att ändra TS:s ledningsform från 2010-07-01. Myndigheten kommer att ledas av en styrelse istället för GD ensam. I och med detta blir det än viktigare att ha en tydlig process för att tillförsäkra en betryggande intern styrning och kontroll eftersom styrelsen aldrig kan ha samma detaljerade verksamhetskunskap som GD. Styrelsen bör löpande informeras om den interna styrningen och kontrollen i myndigheten och arbetet med FISK.

Rekommendation

TS bör under 2010 fortsätta arbetet med införandet av processen för intern styrning och kontroll i verksamheten. ESV:s handledning Intern styrning och kontroll (ESV 2009:38) rekommenderas som stöd i arbetet.

En översyn och ensning bör göras av den riskanalys som hittills tagits fram för att säkerställa att åtgärder prioriteras på bästa sätt.

Rutiner för uppföljning av riskanalysen och införda kontrollåtgärder samt för kommunikation med styrelsen bör tas fram.

Avsaknad av styrdokument

I det underlag som låg till grund för GD:s uttalande om myndighetens interna styrning och kontroll listas de styrdokument som TS har och som bedöms påverka den interna styrningen och kontrollen. Av denna lista framgår tydligt att mängden styrdokument varierar mellan olika avdelningar och funktioner inom myndigheten. Riksrevisionen har noterat att styrdokument i stort sett helt saknas inom det ekonomiadministrativa området. Ett annat område som har mycket få styrdokument är Vägtrafik.

Att styrdokumenterna är få behöver inte innebära att det finns brister i hur arbetet sköts. Det innebär dock att risken för att uppgifter genomförs på olika sätt ökar samt att personberoendet ökar om endast ett fåtal personer känner till hur arbetet ska utföras. Det är viktigt att styrdokumenterna klargör vilka kontrollåtgärder som ska finnas för att säkerställa den interna kontrollen i olika processer.

Rekommendation

TS bör under 2010 prioritera och fortsätta arbetet med att ta fram dokumenterade rutiner och styrdokument för att säkerställa att den interna kontrollen inom myndigheten är tillfredställande.

Ansvarig revisor Leif Lundin har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anna Kindberg har varit föredragande.

Leif Lundin

Anna Kindberg

Kopia för kännedom:

Regeringen